

Deo optimo maximo uni & trino, Virgini Deiparæ, & sancto Luca orthodoxorum Medicorum Patrono.

Q U Æ S T I O   M E D I C A

Quodlibetariis disputationibus manè discutienda in Scholis Medicorum, die Mercurii septimâ Decembris.

M. JOSEPHO THOMASSEAU, Doctore Medico, Præside.

*An ab exlege inspirati aëris motu, febres?*

[illegible]

**Q**UAEADMODUM focarius ignis morti conservatur, ventilatione micat, & quiete extinguitur; ita etiam vitalis noster fermentatione reficitur, progressionē expurgatur, & effervescentia viget. Et revera liquor est ex diffimilibus coalescens, quae alteratione comminuitur, maturatione ciantur, & circuitu amice copulantur. Sic molliter fluit & calet ad singulares naturas accommodatus; sed statim atque à legitima conditione recedit, morbos accipit. Ab extraneis modo vitium capit, modò stagnatione corrumpitur; fluidior per acrivum stimulus ad quodvis obvium debacchatur; à falso crudo, & austero quàm visitatus haeret. An periculosis inflammari, qui difficilissus excandescit? An etiam qui nimis floribus? Ille enim liquor sedes est febris, quae piones lithic in corde accenditur cum pulsu frequente, & acri caloris aut frigoris sentit. Hunc tamen sensum ne febrem credas; cum line illa Maniaci ardeant, rigeantque paralytici, atque artus ad stuporem fibrosos? Ille enim liquor sedes est febris, quae plures ingens iam praecordia adurat. Occasiones autem febrilis tumultus, seu maxime antecedentes causae, sunt excellens liquorum spurriorum aciditas, quae ubique in vasis noxia, acrimonia exuberans, oleosum fomentum refrigerat apprehensa manu torpedo, scorpiunguines. Hinc minùs bene sentit, qui putredinis, ac incinerationis gradum in sanguine suspiciat. Hic denotat circuitum feram illius niter; & si quando aliquà putredinis, aut malignitatis laebe videatur initio, hæc ab heterogeneorum miscella rependa venit; est enim ubi repente sanguinem incendunt, & æstiose agitant; Est etiam ubi ilestitio glicunt, & paulatim jugulant. Nam coram fecere fel factum aciditas iterum, diarrhaebm acris, oleosum vomitum, æstus volutius infert; & lymphæ præter consuetudinem acerba cachexiam, & hydropem generat; aut stygi moris facta ut convellit epilepticos, sic febricitant, venerare taee dentes rodit. Sic eadem extranea malignitate minuta stagnat in canalibus, & chlorosis parit; vel momento atque in praecordis ferociora graffantur. Verùm omnis febrilis ardor primùm in corde emittit, unde nunc evidenter, nunc insidiosè diffusundit ab occulta vel manifesta occasione concitatus. Numquid igitur fomitem febris scabimus in sanguine; Est ipsius author in fucis peregrinis? In humoribus dominatur rector subtilis, insigni *σφαιρίδι* actuoso, quæ *αὐτὸ ἐξ ὧν τὰς ἀρτηρίας,* & *τοῦ αὐτὸ ἐκ τῆς φλέβης ἐκ τοῦ πύθου τὴν σίλη,* & *ἐκ τῆς καλίας τὴν οὐρανία.* Hic languinis motus ad naturæ lebes assidue dirigit, quandū sine obice impellitur, quos, si quis ponatur, promiscue confundit.

Q U I naturam ab arte perfici, ac superari contendit; is planè ignorat quid homo sit, & quæ apparatu compactus. Penitus in illius fabricam inspicit tam organorum æquas, quam functionum nobilitate eximiam. Inibi pars suis machinulis dives sibi, & toti movetur; aut enim circumfusus rorat; aut digerens maturat; aut prolificat effervescens. Ad ista concurrunt solidorum tonus, spiritus acidos, vitalis calor, ac micibilium lucta: que omnia perennis, & per vaia continuo meabilis provocat ær, dum liber inspiratur. Motus autem materie proprietates est, fed non individua; alia namque catenulis, hamulisque intricati convolutis implexa pallioni fertur; alia vero actioni dicata, & ex levibus, ac resiliere nitens conflata. Hæc posterior æther est, vel ambiens ær, qui ex flexilibus spirulis, tenuibusque coarctat. In hunc à priori influunt vis agendi, & virtus elastica; quibus animantium molem miris perviam modis æquat. Hinc æther, dum cedunt impelli parietes, ær velut in arena media liber cominus urget, & sopitum ignem excudit. Interea, collisus non æthere materie nisi molem, malis ad effectum instantibus, & sanguis in cordis sinus intriudur: & amico congressu amplectitur, sibiq; intinuis coadunat. Sic adolefcit homo, & plura fructificat quandû paria cum paribus hic tumultu congregiuntur. Quàm tamen copula roridica, sulphur immaturum, ire, vigilie, & calor. molecularum languinis situm, texturam, superficiem immutat: tunc ær mirabiliter provocat interpellare cuncta, miscere, succutere, usque dum pipramta recludit, diffidentia diffundit, adfectum vena resumat. Exinde mollior infat, obrutum sanguinem ventitat, & vibrationibus repetitis calorem nativum restauro. Hoc moderato spiritus à pingui exfulcitat, dispendia reparat, seponit nociva, saluè iurgia componit. An in agente tanto vires immensas demaris? Meditare natura fores, & arcana officinarum, ær ubique præsens ut perenat nitum, simili modò que sunt artis suo impulsu gubernat.

INC quàm malè causatur intelligentiâs, qui de syderum conversione, ac defectione inquirat. Ab aëre sunt eorumdem periodi: *ἁεὶ καὶ τὸν αἶον ἐκ οὐρανόθεν, ἐκ ἀέρος ἔσθ' ἐκεῖ.* Certis enim flant creata legibus mortis necessarij, quibus ex opificis instituto aër severus promotor invigilat: *ἡ γὰρ αἰὶν οὐρανὸν γένετο αἶρ*; immutat, regenerat, antiqua, nova. Nimirùm cō movente aëre, & acidum, fræ naturæ pugiles, provocantur: succorum myriades passim effervescunt; in metalla coeunt, aut in gemmas compinguntur: quin illud æquale nobiliora evadit femina fecundant, stirpes fronde ac flore coronant: *ἐκ πνεύματος* intima penetraans commœuat turba; utque suis quicquid succum loculis implicet, compaginem laxat, aut solidat, fibrasque emollit, aut stringit. Sic hæc, & illa valent. Si tamen negotio huius operi repentini alibi obstitit; aëris gravitas intensior, impetus vehemensior sœvit. E de re dubitatis forsitan fad tenuitatem illius, & ad oppositiorum vires, quas subire debet, animum intendas. Certe tamen quor succubitus terre gemat, & quor elationibus unda fremat: Titubant montes aëre fundamenta quatiente: nubes inciduntur, & cum fragore excelsa, deprellæ unda tendunt. Ifud tamen quod reformatis: *ἵκεν ἡ γὰρ αἰὶν ἐκ οὐρανόθεν*. Si campum tempestas quor succubitus nervos intendit, *ἡ δ' ἐκ κινήσεως αἰὸν ἐκ τῆς αἰὸν*, quin etiam, eodem mechanisimū dirigente, artefacta vocem edunt, progrediuntur, volitant liberamentis suspensa. An igitur mirum si aëre ille lucos male modificatos, ac colludantes in venis rari curvū, aër Nam si crudus aut luteulens occurrat, illico reflexus vel a mō coactū, vel alio delecto præter morem refractus. Sic intensû illius vi humores astant, remissa torpent, & moderatâ valent. Sic virent, & marcescunt partes, prout ille qui moris leges tuarum beneficis, aut iniquè violatis infensus reitituit. Porro iithac dum in corpore præstat aër, suos ipse manes patitur; fractâ virtute languet, & expulsiōtur; & si fors inter retorqueatur, nonnumquam hytericam flammulentis suffocat; nonnumquam etiam peram torminibus afflicta. Præterea, dum per inania vires errat, aethmate nocturno angit melancholicos; delirantem dispartibus turbat; aut dormientis phantasmâ portentosis fatigat.

E AD PROPRIETATE febris temet medetur, qui ambientis vires huiusmodi latius perspicuas habet. Is ut aquas fluidiorum depurator ad finitatem egregie facit, ita iniquissimum instigator febres omnimodas parit. Illo enim concitante sanguis ad fervorem rapietur, erumpit & narius copiosius, vel impudens effusa venâ diffilit, qui difficile vacuum eodem pigritas impellente. Cernis ut ad oppositos coeli aspectus faciem de subito vertant atque magnetis particule? Finge tibi illas, quæ cruribus sunt pari modo ab celestium ortibus, occassus : sub tam varia conformatione, torquentur eadem et tardiore & frigidiore coactæ. Sic urit in fymcho, in algida congelat, malignave febre perimit, quoties aut hebes coagulat, aut altissimis impensè dissolvit. Sufficere non novit. Num ideo *S. mœnia* à peculiari crafi deficit, cum uno eodemque emphretilicum infirmat frigidus, & ethicum fecit? Hinc disparitates momentum colligit : *ὁ τῶν πυρρῶν ἡ ἀσθενία καὶ ὁ τῶν ψυχρῶν ἡ σφοδρότης*, &c.

Pro diversa liquidorum dispositione, vite peregrina est vita, five genitrix, diversissime dirigitur, intenditur, reflectitur, refringitur. Sic dum mutatus alteri opitulatur, alteri in nocentum aliteratur. Quam longe iugiter à scopo aberrat, qui Nam nec omnis febris morbus est, nec quavis natura quolibet remedium perfert. Sanguinem liberâ manu, & immo ad delinquendum, fundere, purgatione puriorum sordes abtergere ; aut sudorificis derivare maxima quid sit continentium, & intercur sentium, qui in curanda febre ad illa attendit, quæ perpetuo juvant, quoniam *ἵνα πονεὶς contingant*. Hanc æris irritati alumnâ febrem celant cava cordis, & arteriarum infundunt. Ibis modi enim præsidia, si que alla, Senis *καὶ δὲ* expoluit : cuius afflicti capitis athleticum, paulo pleniori macilentum sustentat (*in quibus tamen consuetudo non parvam momenti habet*) : aut frictum febrentis habitum balnei calore aliquando solvit, aut febrem inimicum ignem hujus ore intus retingit. Si concrevisset humor interfecisset panis fortificatione feliciter demulcet. Incidit, attenuat, digerit bilem viscosorem, pituitum crudorem per luccos hordeum amaricanes ; & per femina, ac cortices febrilem tumultum abunde refrenat. Sic natura reddita sibi foris addigis quodlibet obita

*Ergo ab exlege inspirati aëris motu, febres.*

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

*M. Franciscus Goëel.*  
*M. Nicolaus Brunel de la Carliere.*  
*M. Joannes-Baptista Doye.*

*M. Urbanus Leaulté.*  
*M. Michaël Pichonnat.*  
*M. Franciscus Picoté de Belestre.*

*M. Claudius Berger, Decanus.*  
*M. Dominicus de Farcy,*  
*M. Henricus Mahieu,*

Proponebat Parifiis HONORATUS MICHELET, Barjolenſis è Gallo-Provincia, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1695.